

VRAAG EN ANTWOORD

Ingevolge de vraag van de Heer **Michel Vigneron** (Gh. Tyd. 1990 - Nr. 6 - p. 370) liet de Heer **J. d'Udekem d'Acoz** ons weten dat een goede samenvatting van de krijgsverrichtingen te lezen is in een boek dat verschenen is in Engeland. De fotocopie van de desbetreffende passage die hij ons opstuurde hebben wij doorgezonden aan de Heer Vigneron. Ook de fotocopie van een stadsplan waarop de bewegingen van de belegeraars, voornamelijk langs de kant van de Heuvelpoort en de Kortrijkse Poort, aangeduid staan.

Een ander antwoord kwam van de Heer **Olivier-Gérard Willemot** die verwijst naar diverse plannen die bestaan over de belegering van Gent in 1708 :

1° "Plan du siege et des attaques de la ville et citadelle de Gand assiegée par l'Armée des Alliez le 25 Decembre 1708 sous la conduite du Prince et Duc de Marlborough etc. et rendue le 29 du même mois et an. A la Hayje chez Pierre Husson 1709."

(alsmede de andere uitgave "A la Haye chez Anna Beek avec Privilege").

2° "Plan de la ville et citadelle qui fut assigee par les Hauts Alliez le 18 Decembre 1708 où l'on ouvrit la tranchée aux trois Attaques le 24 et qui capitula la nuit du 30 au 31 du même mois. A Bruxelles chez E.H. Frick, Bruckman.

3° "The Siege of Gant, December the 22, 1708. Published by Cl. Du Bofc, September the 22, 1735. According to Act of Parliament."

4° "Übergab Der Flandrischen Haupt Stadt Gent an die Hohe Allierte. Die Zierde ù. Haupt Statt in Flandern Gent, vo dene Franzose A° 1708. d. 5. Ist durch list und nachlässigkeit der Bürgerschafft eingenommen worte..."

De Heer **G. Walraedt** stelt de volgende twee vragen :

1) ANNO INCARNATIONIS, zoals opgegeven in t'Gravensteen (G.T. n° 3/1988 blz. 129). Volgens mij telt de middeleeuwse jaartelling vanaf 25 maart, t.t.z. met de boodschap. Sommigen beweren dat het vertrekpunt op 25 december (dus met Kerstdag) is. Wat is juist?

2) In het prachtig gedocumenteerd artikel over de rekonstruktie van de gevel van het Metsershuis (G.T. n° 6/1990 blz. 352) wordt melding gemaakt van de vier heilige figuren welke aangebracht werden in de gevel van de gerestaureerde "De Engel" (waarschijnlijk "de Inghel") op de Graslei. En hier is mijn vraag : wie kan de legende van die St.-Arnoldus aanhalen en de reden achterhalen waarom hij hier bijgevoegd werd?

De Heer **J. Cambier** (Destelbergen) vraagt

Voor mijn opzoekingen van Stad- en Streekgeschiedenis zou het voor mij zeer belangrijk zijn om te weten te kunnen komen wanneer er in de periode van

1800-1850 volkstellingen hebben plaatsgegrepen in GENT, ST.-AMANDS-BERG, DESTELBERGEN en OOSTAKKER en ook waar deze eventueel te raadplegen zijn.

Dr. Dierckx (Aalst) vraagt of iemand van onze leden een wandeling in Gent kan uitstippelen (een opsomming van monumenten en plaatsen volstaat) om een "Willem van Oranje-wandeling" te organiseren.

LEZERS SCHRIJVEN ONS

De Heer **David Maes** zond ons de volgende aanvulling :

In het artikel : "Over d'Hane - Steenhuyse, Lodewijk XVIII en Chateaubriand" door Georges Broget in Gh. T. 1990 nr. 5, p. 238/259, brengt de auteur enkele geschenken ter sprake die Lodewijk XVIII aan Jean-Baptist d'Hane-Steenhuyse schonk uit dankbaarheid voor de genoten gastvrijheid.

Het huidige kasteel Leeuwergem te Zottegem, gebouwd door Pierre-Emmanuel-Joseph d'Hane - vader van Jean-Baptist - is nu nog in het bezit van een grote soepterrine in Lodewijk XVI-stijl met bijgaande schotel die destijds door Lodewijk XVIII geschonken werd aan Jean-Baptist d'Hane. Misschien niet zo vermeldenswaard, ware het niet dat de soepterrine een Gents zilverstempel draagt uit 1786. De schotel daarentegen werd te Parijs vervaardigd in 1815. Hoe dat komt? Heel eenvoudig. Van Lodewijk XVIII is bekend dat hij nogal zuinig omsprong met zijn centen waaraan de omstandigheden (o.a. zijn gedwongen verblijf te Gent) niet vreemd zullen geweest zijn. Te Gent had hij een tweedehands soepterrine gekocht, liet deze door een Parijse zilversmid opfrissen en er een bijpassende schotel bijmaken.

Ook zou Lodewijk gedurende zijn verblijf te Gent een bezoek gebracht hebben aan het kasteel Leeuwergem. (Bron : Julien Van Remoortere - IPPA's Kasteelengids)

Van de Heer **Paul Huys** ontvingen wij de volgende brief :

Betr. : G.T., jrg. 19 nr. 6 (15 nov. 1990), artikel "Primus Hellebaut" door Eddy Levis, blz. 307 e.v.

In de "Nieuwen utilen Almanach en WEGWYZER der Stad Gend in 't bezonder, en van de Provincie van Oost-Vlaenderen in het algemeen, voor het Schrikkel-Jaer J.C. 1820 (Tot Gend, by J. Snoeck-Ducaju, in de veldstraete N°10)", blz. 140 staat afgedrukt een "LYSTE van alle de Heeren die Primus geweest zyn, geboren in de provincien van Oost- en West-Vlaenderen, in de

generaele Promotie der Philosophie, van het beginsel der oud-vermaerde Universiteyt van Loven, van het jaar 1426 tot 1793".

Daarin staan inderdaad de vier Gentse "primussen" vermeld, maar de gegevens verschillen enigszins van die in het artikel van E. Levis :

1511 : **Georgius de Becker**, van Gend, uyt de Paedagogie de Lelie (bij Levis : **Gregorius**);

1677 : **Hubertus Raelen**, van Gend, uyt de Paed. 't Verken, ex-aequo met Ph. Verheyen, van Verrebroeck, Lande van Waes, uyt de Paed. de Lelie (bij Levis : in 1567);

1681 : **Judocus Goethals**, van Gend, uyt de Paed. de Lelie;

1793 : **Joannes-Baptiste Hellebaut**, van Gend, uyt de Paed. de Lelie.

De aanleiding tot het publiceren van deze lijst (*) was het overlijden van J.B. Hellebaut in 1819. De Wegwyzer 1820, blz. 137-139, publiceerde bij die gelegenheid nog eens het relaas van J.B. Hellebauts plechtige intrede in 1793 onder de titel "Vernieuwinge van den plechtigen intrede van mynheer Joannes-Baptiste Hellebaut, te Gend, ten jaere 1793, als PRIMUS der Philosophie van de oud-vermaerde Universiteyt tot Loven, overleden in kwaliteit van Advocaet, Professor van de rechtsgeleerdheyd en Rector magnificus van de Universiteyt te Gend, den 27 october 1819, in den ouderdom van 46 jaeren." Onder de geschenken, die J.B. Hellebaut in 1793 aangeboden werden, staat ook vermeld als geschenk vanwege "de twee vereenigde Concerts het kostbaer werk der *Encyclopédie*, 35 deelen in folio, uytgave van Parys, alsmede eene aenzienlyke somme gelds". Bij het geschenk van "honderd vyftig ducaten van de gedeputeerde der Staeten van Vlaenderen" staat speciaal vermeld : "uyt hunne eygene borze"...

(*) De andere Oostvlaamse primussen kwamen uit Dendermonde (Petrus de Rota, 1500), Geraardsbergen (Jeremias Driverere, 1522; Livinus Schot, 1525), Oudenaarde (Joannes Mahuys, 1524; Joannes Verstraeten, 1618), Beveren (Joannes Serjacobs, 1536), Ronse (Laurentius Galle, 1564; Laurentius Giffene, 1613), Zomergem (Martinus Steyaert, 1665), Lokeren (Daniël de Clercq, 1678; Joan. Bapt. de Smet, 1694), Landegem (Adrianus Poelman, 1686), Berchem-Oudenaarde (Aegidius Fr. Audenaerde, 1726), Sint-Niklaas (Ph. Jos. de Wever, 1741; Aegidius Franciscus de Grave, 1751) en Aalst (Aegidius Goessens, 1747).

De elf Westvlaamse primussen kwamen uit Brugge (5), Ieper (3), Kortrijk (1), Gistel (1) en Ramskapelle (1).

Worden ook nog vermeld onder deze "primussen, geboren in de provincien van Oost- en West-Vlaenderen" een laureaat uit Doornik (1591) en een uit S. Amand (N.-Frankrijk?, 1743).